

...o namreč prihodnje leto dose
...milijardo dolarjev.

Goriško-beneški dnevnik

SPORTSPORTSPORT

NA POBUDO SKGZ V GORICI

Dr. Polić iz Kopra o položaju italijanske manjšine v Jugoslaviji

Govornika je številnemu občinstvu predstavil podtajnik SKGZ dr. Peter Sancin

V sredo zvečer je Slovenska kulturno gospodarska zveza priredila v klubskih prostorih »Simon Gregorčič« v Gorici predavanje dr. Svetozarja Polića, predsednika komisije za manjšinska vprašanja pri SZDLJ okraja Koper, o položaju italijanske manjšine v Jugoslaviji. Predavatelja je številnemu občinstvu, ki se je odzvalo povabilu, predstavil podtajnik SKGZ dr. Peter Sancin.

Dr. Polić je uvodoma naglasil, da je bila rešitev narodnega vprašanja v Jugoslaviji že med vojno bistveni element za uspeh oborožene borbe in novo družbeno ureditev. Prav zaradi zanemarjanja tega vprašanja je tako neslavno propadla stara Jugoslavija.

Nastel je vse manjšine, ki živijo na ozemlju Jugoslavije, ter Madžarsko in Italijansko manjšino ki živita na področju republike Slovenije.

Ke je prešel na odnos do italijanske manjšine, je predavatelj dejal, da je poseben statut element, ni pa vodilo za ravnanje z manjšino; pravice manjšine se urejujejo po socialističnih načelih, ki dajejo manjšini daleč več pravic, kot jih priznava poseben statut.

V manjšini socialistična oblast ne vidi zla, ki naj ga prenaša po silni razmer, ampak element, ki plemeniti kulturo, jo bogati in predstavlja most zbiljanja.

Navedel je več primerov, kako v praksi izgleda enakopravnost italijanske manjšine na dvojezičnem področju, ter izrecno poudaril, da so po memorandumu dolžni izvesti dvojezične napise v krajih, kjer živi 25 odstotkov pripadnikov italijanske narodnosti; tolikšnega odstotka pa italijanska manjšina ne doseže nikjer, navzile temu pa je v treh občinah (Koper, Izola, Piran) dvojezičnost skoraj do kraja izvedena.

Predavatelj je posebej navedel ogromne denarne podpore, ki jih oblast daje manjšinskim ustanovam, od samih prosvetnih društev pa tja do poklicnega gledališča.

Omenil je tudi stanje šolstva ter cvirje, ki jih predstavljajo memorandum za takšno reševanje tega vprašanja, ki bi koristilo samim pripadnikom manjšine. Ob koncu je dr. Polić dejal, da zboljševanje odnosov med sosednjima državama lahko samo ugodno vpliva na reševanje manjšinskih vprašanj ter izrazi upanje, da bodo njihovi dobri vzgledi bili predmet posnemanja na drugi strani meje.

Ob koncu je odv. Stilič zastavil predavatelju nekaj vprašanj.

Kino

VERDI. 17.30: »Se permettete parliamo di donne«, V. Gassman in S. Koscina. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO. 17.15: »Sette giorni a maggio«, Ava Gardner, F. March, K. Douglas in B. Lancaster. Črno-beli ameriški film.

VITTORIA. 17.30: »Il terrore dei mantelli rossi«, T. Russel in S. Gabel. Italijanski kinemaskopski barvni film.

CENTRALE. 17.15: »Vento caldo di battaglia«, R. Pellegrin in P. Meris. Francoski črno-beli film.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italija št. 242, tel. 31-51.

TEMPERATURA VCERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 20 stopinj ob 16. uri in najnižjo 8,6 stopinje nad ničlo ob 21.15 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 65 odstotkov.

Prekinjena pogajanja s tekstilnimi uslužbenci

Tekstilni sindikat pri CGIL v Gorici sporoča, da je prišlo do prekinitve pogajanj med predstavnikmi delavcev tekstilne industrije in njihovimi delodajalci, ker so ti nepostopljivo gledali dodelitve strojev. Tudi niso sprejeli predloga sindikatov, naj bi pustili ob strani ta problem in nadaljevali pogajanja o drugih spornih točkah. Zato so sindikati vzeli na znanje prekinitve pogajanj in pozivajo delavstvo naj bo pripravljeno na nadaljno borbo v skladu z ukrepi, ki jih bodo v državnem merilu odločili na sindikalnih posvetih.

VRSTA RAZPRAV NA OKRAJNEM SODIŠČU

Ko so policaji vdrlji v hišo je bila samo v spodnji obleki

Dva vinska brata zopet pred sodnikom - Za lepimi etiketami je bilo slabo vino

Včeraj dopoldne se je pred okrajnim sodnikom v Gorici vrstila cela vrsta obtožencev, ki so se morali zagovarjati zaradi različnih prestopkov.

Prva je bila na vrsti 35-letna Ana Sopran, por. Fedencio, iz Gorice, Ul. Sile 18. To je žena Giuseppe Federica, znanega pod imenom »Gigi«, ki je znan po svojem dramatičnem begu pred policijo. Ki se potrkala na vrata hiše, v kateri stanuje njegova prijateljica v ekazemetah. Obtožnica pravi, da je razžalila tri predstavnike policije, katere je začela zmerjati, ko so prišli k njej dne 23. februarja letos, da bi pregledali če se v stanovanju ne skriva njen mož.

Pri večerajšnji razpravi se je obtoženka zagovarjala, da jih ni zmerjala, ampak se je samo pritoževala, ker ji niso dali časa, da bi se oblekla. Sodnik pa jo je vseeno spoznal za krivo in jo obsodil na štiri mesece zapora pojojno in brez vpisa v kazenski list. Branil jo je odv. dr. Turel.

Drugi je bil na vrsti 50-letni kurjač Guido Fogari, iz Gorice, ekazemet, ki pa ni prišel, in so ga sodili v odsotnosti. Policaji so ga dne 1. marca letos presenetili v Ul. S. Pellico v pijanosti. V prejšnjih mesecih je zaradi pijanosti in nočnega razgrajanja bil Fogari že 19-krat pred sodnikom. Kljub temu pa mu je šlo včeraj dobro, saj ga je sodnik obsodil samo na plačilo globe 6000 lir. Zaradi enakega prestopa se je moral zagovarjati tudi 39-letni Antonio Sirceli, ki pravi, da stanuje v Gorici v ekazemetah. Tudi njega so zasačili, ko je bil v rokah in kot njegov kolega Fogari se je tudi on moral že 11-krat zagovarjati zaradi pijanosti. Vendar pa je včeraj trdil da 29. januarja ni bil pijan, kakor se zatrjuje v obtožnici in je popil samo kak kozarec vina, ki so mu ga ponudili, ker je pomagal raztovoriti neki tovornik. Branil ga je odv. dr. Turel, ki je dosegel, da so ga oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

Na dve leti priporo in plačilo globe 8000 lir je bil obsojen gojino in brez vpisa v kazenski list 30-letni Albert Mačus, iz Steverjana, Sredno 10. Mestni stražniki so

JOŽA HORVAT: Maček pod šlemom

47.

Ali se komandant šali z njim, ali je morda pijan, ali pa je trčen — kaj neki mu je? Ura je tri in čez in medtem ko vsa divizija spi, imata onadva tako prazno govorjenje, komaj stojita na nogah od utrujenosti in zaspanosti in zdaj, namesto da bi šla počivati, ga komandant sprašuje o nekakšnih domobranskih psih in nekakšni uri! O kakšni uri? O železniki? Komaj je stisnil skozi zobe:

— Tovariš komandant, nikoli nisem slišal...

Komandant se je zmagoslavno nasmešnil: — Nisi! No, vidiš, tudi ta »železniška samogibna ura«, tudi ta je na potu v našo divizijo. Okupatorjevi hlapci se podvzajajo. Rešujejo čine in glave!

— Zaspan sem, tovariš komandant...

— Vem, Ilija, da si zaspan... a vse te pasje šole in vse te samogibne in počasnostne železniške ure nam ne obetajo nič posebno koristnega. S tem bom povečal številčno stanje, udarne sile pa nikakor. Medtem pa nam partijska organizacija iz Zagreba sporoča, da obstaja tehnična in zanimivejši grizljaj: domobranski protizrakoplovni topniški sestav. Osem protizrakoplovskih topov kalibra osemstideset! Da... to je že nekaj! Tudi ti se pripravljaj na pot...

— Pa naj gredo, očeta jim domobranskega! — Jezno de Kapara. — Vendar ne vem, tovariš komandant, če pojde

PROSLAVE 25. APRILA - DNEVA OSVOBODITVE

Poklonimo se spominu padlih ob 20-letnici osvoboditve

Osrednja proslava ANPI in ANPPA bo v soboto v Trzinu - Polaganje vencev slovenskih organizacij - Odkritje spominskih plošč v zaporih in na Gradu

V okviru dneva osvoboditve 25. aprila bo na Goriškem večje število proslav, ki jih bodo priredile organizacije partizanov in bivših političnih preganjancev ter občinske uprave.

Osrednja proslava, ki jo prireja ANPI in ANPPA, bo v soboto ob 11. uri na Trgu Unità v Trzinu. Po zborovanju se bodo udeleženci formirali v sprevod, ki bo ponesel vence na trziško pokopališče kjer je pokopanih nad 200 partizanov.

Jutri bodo v Gorici bivši partizani, predstavniki Slovenske kulturno gospodarske zveze in Mladinske iniciative položili vence na partizanske grobove na glavnem pokopališču. Ob 9. uri se bodo zbrali v Standrežu, od koder bodo odšli na pokopališče in ob 9.30 položili vence.

Komemoracija na glavnem pokopališču se bo vršila nekaj časa po prej zaradi tega, da bi se mogli predstavniki teh organizacij udeležiti spominskih svečanosti, ki jih goriška občinska uprava prireja isti dan, se pravi v soboto ob 10. uri v sodnih zaporih in ob 10.30 na Gradu, kjer bodo odkrili spominske plošče. Naslednji dan v soboto ob 21. uri bo v veliki dvorani Ginnastica Goriziana predstava »Bila je rezistenca 1922-1945«, ki jo bo pripravilo gledališko središče »Il Trebbio« iz Milana.

Volilna zborovanja PSI, KPI in PSIUP

PSI bo imela te dni naslednja zborovanja:

Danes ob 15. uri bo na sedežu PSI v Gorici tiskovna konferenca, kjer bodo razdelili program stranke in seznam kandidatov.

Danes ob 20.30 bo na Vrhovni govoril Waltritsch.

Danes ob 20.30 bo v dvorani v Pevni govoril dr. Sancin.

KPI bo imela naslednje sestanke in zborovanja:

V nedeljo, 26. aprila ob 16. uri bo v Ronkah pokrajinski zborovanje žena, kjer bo govorila poslanka Nilde Iotti.

V ponedeljek, 27. aprila ob 20.30 v Trzinu na Trgu Unità govoril poslanec Pajetta.

YOLIANA ZBOROVANJA PSIUP:

Danes pred tovarno OET v Trzinu bo ob 12.30 in 13.30 govoril Domenico Cersavolo.

V soboto bosta ob 17.30 v Standrežu govorila Karel Cernic in prof. Giorgio Canesi.

V nedeljo ob 11. uri v Trzinu govoril podtajnik stranke Dario Valori.

V nedeljo ob 11. uri bo v Krmini govoril predsednik zadrug Ivano Curti.

Tiskovna konferenca PSI v Gorici

Danes 24. t. m. ob 16. uri prireditelj vodstva PSI za Goriško v hotelu Corso v Gorici, na Korzu Italija, tiskovno konferenco, na kateri bodo predstavili in obrazložili novinarjem program te stranke za bližnje deželne volitve.

Dve milijardi za cesto Villesse-Gorica

Minister za javna dela Pieraccini je sporočil, da je njegovo ministvo odobrilo večje število vsot za javna dela v naši pokrajini. Med drugimi so odobrili izplačilo dveh milijard lir za gradnjo ceste med povezavo med Villessum in Gorico ter 200 milijonov lir za gradnjo novega mosta čez Nadižo v Cedadu.

V Gorici ukradeni avto so našli v Margheri

V torek ponoči, po vsej verjetnosti po polnoči, so v Ul. Montecucco v Gorici neznanec odpeljal avto Giulietta Sprint št. GO 25482, ki je lastnik G. Selenattija iz Gorice. Lastnik je takoj naslednje jutro javil tatvino na goriški kvartirni. Gotovo pa se takrat ni vedel, da bo tak kmalu dobil nazaj ukradeni avto. Včeraj jutraj namreč so ga poklicali na policijo in mu tam sporočili, da so našli njegov avto v Margheri pri Benetkah, kjer so ga tatovi pustili na cesti. Inž. Selenattij se je takoj odpravil tja in se je popolnoma vrnil s svojim avtom, ki je bil nepoškodovan in je bilo v njem celo še nekaj bencina.

Urniki trgovin ob prazniku osvoboditve

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bodo imele trgovine na Goriškem ob prazniku svetovne osvoboditve od 24. do 26. aprila naslednji urnik:

DANES 24. aprila bodo lahko vse trgovine zvečer odprete do 20. ure. Mesnice bodo odprete tudi popoldne ob 16. do 20. ure; pekarnice bodo spet in prodajale kruh tudi za naslednji dan. Isto velja tudi za mlekarne.

JUTRI 25. aprila. Razen cvetilnic in mlekar, ki bodo obratovale do 13. ure, bodo vse druge trgovine ves dan zaprte.

V nedeljo, 26. aprila: Mesnice bodo odprete od 6.30 do 11. ure, pe

to iz dneva v dan, ne vem, kako bomo kos tolikim »partizanom! Naša vojska bo postala široka kakor neizmerno morje in na tem morju si bomo mi pravi partizani zaželeli, da vidimo drug drugega. Tako mislim. Vendar naj le pridejo še ti tvoji protizrakoplovski samogibni psi!

— Ne klič! Vraga, Ilija! — ga opozoril komandant. — Mar bi hotel, da padamo samo mi stari partizani? Vsaj zdaj proti koncu vojne naj tudi njim pod zvezdo malo klekajo kolena...

Kapara namršči čelo. Spomnil se je, kako sta pred nekaj dnevi z Martinom ležala pod sovražnimi avioni, spomnil se je tiste pošastne bombe, ki je padla nekaj metrov od njiju, spomnil tistega stropa, ki ga je predaj pretrpel in je priznal: — Protizrakoplovski tokovi bi nam pravi trizij, teh bi potrebovali!

— No, vidiš...! Prejeli smo podatke, da so ti protizrakoplovski pripravljeni oditi k partizanom, a se pred odhodom hočejo pogajati, želijo se razgovorjati s kom od 32. divizije in se domeni o pogojih za prehod na osvobodeno področje, zahtevajo kakšno jamstvo...

Pa jim ga dajte, tovariš komandant! Za tistih osem protizrakoplovskih topov jim dajte jamstvo, kakršnega si želijo. Nikar ne skoparite s čini ne z obljubami.

Komandant takoj pristane: — Da... prav imaš, Kapara, a vse ni tako preprosto, kakor se ti zdi. Tu je nekaj političnih vprašanj in raznih drugih zapletljivosti. Razen tega ne moreš poslati na tako pot kogarkoli. Ta, ki ga pošlješ v Zagreb Paveliču v voljo jamo, ta mora biti spretan, prekan, politično zrel, hraber, do mozga vdan partiji, mora biti pripraven, pameten, trezen, iznajdljiv, prevejan, domiselni, bister, vzdržljiv, uporen, imeti mora moralno politično legitimacijo, da lahko zastopa našo divizijo, razen tega...

Kapara seže komandantu v besedo:

— Ni ti treba več naštevati, ga že imam!

— Koga imaš?

— Imam moža, ki izpolnjuje vse te pogoje.

Blagoje Kušlec previdno vpraša:

NA SVETOVNEM PRVENSTVU

ZA EVROPSKI NASLOV MUŠJE KATEGORIJE

Košarkarice SZ premašale Brazilijo

Nocoj v Rimu dvoboj Burruni - McGowan

LIMA, 23. — V finalni skupini svetovnega ženskega košarkarskega prvenstva je reprezentanca Sovjetske zveze premagala Brazilijo 68:50.

NOGOMET

KIJEV, 23. — Sovjetska olimpijska reprezentanca je danes premagala v prijateljskem srečanju Bolgarijo z 1:0 (0:0).

RIM, 23. — Pred 5.000 gledalci je nogometna reprezentanca rimskih redarjev premagala enajstoročno bogorajsko ljudske milice 4:2. Po regularnem času in tudi po podaljških je bilo stanje neodločeno 1:1, zaradi česar je sodnik odredil streljanje enajstmetrov. Rimljani niso bili trikrat uspešni, Bogorajci pa samo enkrat. Rimski redarji so z zmago osvojili pokal župana Petruccijsa. Povratna tekma bo septembra meseca v Beogradu.

Angleži prepricani v zmago rojaka

RIM, 23. — Sedanji evropski prvak mušje kategorije Salvatore Burruni je danes prisel v Rim, kjer bo v petek nastopil v dvoboju za evropsko krono proti komaj 21-letnemu prvaku Anglije in britanskega cesarstva Walterju McGowanu. Angleški novinarji, ki so prispeili v Italijo, so prepricani v zmago na pogled šibkega Skota. Tudi njegovi rojaki, ki so znani stiski, tokrat stavijo tudi precejšnje vsote na uspeh mladega Walterja.

Edini, ki se Skota vsaj na videz ne boji, je Burruni, ki je danes z nasmehom na ustih stopil z letala, se pustil slikati z vseh strani in je nato mirno odgovarjal novinarjem.

Največ je bilo govora o njegovi teži. Ta problem je skrbel vse italijanske izvedence, ki so »zavahali«, da se mora Burruni precej truditi, da shuja do teže, ki je predpisana za to najlažjo bokarsko kategorijo. Burruni jih je vse pomiril. Povedal je, da je brez teže dosegel predpisano težo, pri čemer mu ni bilo treba niti posesti po posebnih dietah.

Sardinski boksar, katerega so opozorili, da je McGowan izjavil, da je trenutno najmočnejši in najbolji, zaradi česar je sklenil iti v boj za evropsko krono, je mirno odgovoril, da se bo to pač videlo jutri na ringu. »Jaz sem tu prav zaradi tega«, je izjavil Burruni, »in lahko rečem, da se ga ne bojim in mi skot tudi ne dela nobenih preglavic. Končno je pripomnil, da se bo na ringu rimske športne palače videlo, kdo je močnejši in boljši.

Burrunijev trener Franco Mulas je potrdil, da je evropski prvak v najboljši formi, vendar se ni hotel spustiti v predvidevanja. Dodal je samo, da je McGowan levičar in zaradi tega so priprave Burrunija potekale v tej smeri. Sicer se v boksu lahko vse zgodi. Na vsak način, je izjavil Mulas, naj pripada zmaga močnejšemu.

OD DANES DO NEDELJE VATERPOLO V NEAPLU

Italija A in B proti SZ in Madžarski

Turnir je v okviru priprav za olimpiado

NEAPELJ, 23. — Najboljši vaterpolisti na svetu se bodo zbrali v prihodnjih dneh v Neaplju, kjer bo v bazenu Scandone četverboj Italija A - Italija B - Sovjetska zveza - Madžarska. Manjkajo torej samo Jugoslovani, ki bi tako dopolnili četverico reprezentantov, ki so v zadnjem desetletju osvojile olimpijske naslove. Ta turnir so Italijani organizirali prav v okviru priprav za toletne letne igre. Domačini so se pod vodstvom trenerja Bandija Zolomyja začeli predčasno pripravljati in sedaj bodo imeli v tekmah s sovjetskimi in madžarskimi vaterpolisti najlepšo priliko, da pregledajo vse razpoložljive sile za zahtevni nastop na Daljnem vzhodu.

Italijanski vaterpolisti imajo skoraj vsak večer pravečate trening tekme s sovjetskimi igralci, ki so že v Neaplju.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Padel je z zidarskega odra in si zlomil levo roko

Kolesarka je trčila s skuterjem in si zlomila nogo

Včeraj dopoldne, nekaj po 10. uri, se je ponesrečil pri delu v Ul. Aquileia v Gorici 28-letni Silvio Venier, doma iz Gorice, Ul. Visini št. 24. Venier je padel z zidarskega odra na tla ter pri tem dobil precej močne poškodbe. Takoj so poklicali avto Zelenega križa, ki jo je odpeljal civilno bolnišnico. Tam so mu ugotovili zlom leve roke v ramenu in rano na lasišču ter so ga pridržali za mesec dni na zdravljenju.

Včeraj okrog pol dne pa so poklicali avto Zelenega križa v bolnišnico tudi 42-letnega Livia Vitalia, iz Gorice, Ul. Colombo 29, ki se je malo prej ponesrečil na delu v podgorjski predilnici. Ugotovili so mu udarec, z rano na glavi s pretresom možganov ter so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Ob 17. uri pa so nudili prvo pomoč 11. letnemu Andreju Valanti iz Gorice, Ul. Fatti 34, ki se je ranil z bodečo žico v bližini svojega doma. Okrevalo v sedmih dneh.

V soboto in nedeljo bo na stadionu »Prvi maj« mednarodni namiznoteniški turnir za »nagrada Borca«. Prvi tekmovalci bodo dve kategoriji v naše mesto, druge pa pričakujejo v soboto zjutraj.

Spored tekmovalcev je naslednji:

SOBOTA, 25. t. m.

ob 9.00 začetek tekmovalcev mladincev in tretjekategorni kov

ob 13.00 začetek tekmovalcev igralcev II. kategorije

ob 19.00 do 20.30 odmor

ob 20.30 začetek tekmovalcev prvokategorikov in nadaljevalje drugih turnirjev.

NEDELJA, 26. t. m.

ob 9.00 — nadaljevanje tekem prve dne

— tekmovalcev parov

— ženski turnir

ob 13.00 do 15.00 odmor

ob 15.00 nadaljevanje tekmovalcev do zaključka.

— Pa ko bi poslali informativnega oficirja?

— On mora pričakati »Pasjo 50.3« — je pripravljen komandantov odgovor.

— Pa obveščevalec?

— Mora pred »samogibno železniško uro...«!

— Kako pa bomo? — se zmračil Kapara — koga bomo poslali?

Komandant prekriza roke in očetovalsko pogleda Kaparo: — Premislili smo o vsem, pri posvetovanju v štabu divizije smo pretresli vsakega vojaka posebej, tehtali smo dobre in slabe strani tega ali onega starešine, mučili smo se, na žive in mrtve prepirali...

Vedel je vse, kaj sledi, zato je prekinil komandanta:

— Ni se vam bilo treba tako mučiti, tovariš komandant, saj ste lahko takoj določili mene.

Komandant je zasijal od radosti.

— Bravo, Kapara! Kako lepo si uganil! Kajpak, določili smo tebe!

— Koga pa naj bi, tovariš komandant? Nekdo mora biti na čelu divizije, nekdo na koncu, nekdo mora dočakati »Pasjo 50.3«, nekdo mora iti v Zagreb v obiske k psom. Tako je bilo, tako bo zmeraj...

Tišina, grobna tišina. Se dež ne žubori več. Nekje blizu je zakikirikal petelin. Kapara je dognal — ena noč se približuje svitu, eno življenje se približuje koncu. Njegovo! Edino njegovo! Kaj hoče, vojna je vojna!

— Kapara, žalosten si... pa brez vzroka. Zdaj bi moral biti pravzaprav srečen in ponosen. Kaj misliš, Kapara, ali verjameš, da si ti edini v naši diviziji, ki ga krasijo vrline? Veljavni in pošteni borci so polna naša divizija. Mnogo premožno bi jih hotelo zdaj biti na tvojem mestu. Pomisli, kdo izmed borcev ne bi želel iti v Zagreb! Ali niso to sanje vsakogar od nas? To, kar je vsem samo sen, je štab divizije omogočil, da bo tebi resnica. Samo tebi! Kapara, čestitam ti!

(Nadaljevanje sledi)